

WSTĘP

Inspiracją do napisania tej książki była konferencja zorganizowana przez Katedrę Kryminologii i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji UWM w Olsztynie w czerwcu 2013 r. dotycząca analizy kryminalnej w obszarze szeroko rozumianej przestępczości bankowej. Przedsięwzięcie to stanowiło okazję do spotkania pomiędzy praktykami i teoretykami. Zderzenie poglądów akademickich z doświadczeniami praktycznymi uświadomiło obu stronom potrzebę współpracy, gdyż teoria pozbawiona kontaktu z życiem szybko się wyjaławia. Praktyka zaś pozbawiona teorii szybko przekształca się w rutynę.

Mimo iż analiza kryminalna funkcjonuje w Polsce od 15 lat, to na rynku wydawniczym brakuje pozycji, która z jednej strony ukazywałaby praktyczne rozwiązania stosowane przez analityków kryminalnych w sprawach realizowanych przez jednostki wywiadu kryminalnego, z drugiej zaś zawierała refleksję naukową dotyczącą kierunków rozwoju technik analitycznych w naszym kraju, przedstawienia kryminologiczno-kryminalistycznego tła problematyki analizy kryminalnej, która się wciąż nieustannie rozwija. Wydaje się, że jest to ciekawy moment rozwoju analityki kryminalnej w Polsce, gdyż obecnie praktycznie wszystkie służby policyjne i specjalne posiadają komórki analityczne, w sposób widoczny wzrasta rola rezultatów analiz kryminalnych zarówno w sprawach karnych, jak i w działaniach operacyjnych. Nauki penalne, zwłaszcza zaś nauka kryminalistyki i kryminologii, również dostrzegły opisywane tendencje, prowadzone badania zarówno teoretyczne, jak i empiryczne umożliwiają już formułowanie twierdzeń na temat analiz kryminalnych.

W warstwie teoretycznej książki istotny jest wątek dotyczący genezy analizy kryminalnej, która swe źródło czerpie między innymi z analizy informacji. Z tego powodu poszukuje się odpowiedzi na pytanie dotyczące podobieństw i różnic działań analitycznych wykonywanych przez służby policyjne oraz służby specjalne. Jest to o tyle ciekawe, że obecnie analiza informacji stanowi w niektórych krajach odrębny kierunek studiów i zarazem pole badawcze sytuujące się na pograniczu takich dziedzin jak kryminalistyka, kryminologia, nauki o bezpieczeństwie, nauki policyjnych, a nawet nauk politycznych i stosunków międzynarodowych.

Aspekt praktyczny to przede wszystkim ukazanie wewnętrznych mechanizmów procesu wykrywczego w różnorodnych stanach faktycznych. Opisane przypadki dotyczą spraw z zakresu tzw. przestępczości kryminalnej, przestępczości gospodarczej i przestępczości zorganizowanej. Należy w tym miejscu podkreślić, że zostały one w odpowiedni sposób przygotowane, przy czym mają one wiernie oddawać realia praktyki analitycznej. Inspiracje zaczerpnięto z praktyki olsztyńskiego Wydziału Wywiadu Kryminalnego. Równocześnie trzeba zastrzec, że dane odnoszące się do osób, miejsc, numerów telefonów oraz innych okoliczności zawarte w kazusach są fikcyjne.

Zamierzeniem Autorów było zatem stworzenie monografii, która łączy w sobie komponent praktyczny z refleksją teoretyczną. Mamy nadzieję, że cel ten został spełniony.

Szczególne podziękowania Autorzy kierują do recenzenta Pana Profesora Macieja Szostaka z Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, który poddał ocenie książkę oraz przedłożył Autorom szereg inspirujących uwag.

Piotr Chlebowicz, Joanna Kamińska

Olsztyn, maj 2015 r.